

халқ хўжалигига раҳбарликни яхшилалик!

БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗИ

ТОШКЕНТ ХАЖИКАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ,
МЕХНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

9-ИЛ ЧИҚИШИ

№ 236 (2269),

27

НОЯБРЬ
СЕШАНБА
1962 ЙИЛ

БАҲОСИ
2 ТИЙИН

САМИМИЙ ТАШАККУР

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 45 йиллиги муносабати билан КПСС Марказий Комитети қардош коммунистлар ва ишчи партиялардан, чет эллардаги партия ташкилотлари ва айрим коммунистлардан дўстона табрик ва самимий қутлов баён қилинган жуда кўп мактуб ва телеграммалар оиди. Бу мактуб ва телеграммаларда совет халқига, Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига коммунистик қурилиш ишида, КПСС ва Совет ҳукуматининг мустақам тинчлик ҳамда барча халқлар ҳаммуносиблигига эришиш йўлидаги талбирларда муваффақиятларга эришиш ҳақида тиланлар низоҳ қилинади.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети ана шу табрик ва истаклар учун самимий ташаккур билдиради ва қардош марксчи-ленинчи партияларни ишонтириб айтдики, КПСС, бутун совет халқи коммунистик жамят қуриш, барча тинчликсевар халқлар билан биргаликда умумий тинчликни мустақамлашга, халқаро муносабатларда тинч-тотув яшаш ленинчи принципининг тантана қилишига эришиш учун куч-гайратларини алмайдилар.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ
МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ

ПАРТИЯНИНГ ЙЎЛИ
ИЎЛ,
ХАЛҚ МУЛКИ БУЛАР
МУЛ-КУЛ,
САРЖИН ҚАДАМЛАР
БИЛАН
ЎРИНЛАНАР ҲАР ПЛАН.

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ПРИНЦИПИ БЎЙИЧА

Бутун партия, бутун халқ КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленумининг қарорини, халқ хўжалигига партия раҳбарлигини қайта қуриш йўлида белгилаган тадбирларни яқинлик билан қўллаб-қувватламоқдалар.

Бизнинг ленинчи партиямиз ҳукмрон партиядир. Коммунистик қурилиш кенг авж олдирилган шартда партиянинг мамлакат ҳаётидаги роли мислсиз ўсмоқда, унинг ташкилотчилик ишлари жамятининг тарққиети учун ҳал қилувчи аҳамиятта эга бўлмоқда. Коммунизм қуриш улугвор программасининг бажарилиши партиянинг ўз фаолиятини қандай ташкил этишига, экономикаининг барча тармоқларини қандай бошқаришга боғлиқдир.

КПСС XXII съездининг тарихий қарорларини амалга ошира бориб, партия коммунистларнинг авангардик ролини янада ошириш, меҳнаткашлар билан ўз алоқаларини кенгайтириш ва мустақамлаш, олмага сиёсий раҳбарлик қилишининг янги тақрибларини орттириш. Совет халқи партия раҳбарлигида қатта муваффақиятларга эришиди.

Аммо, мамлакатининг экономика тез ривожланмоқда, коммунистик қурилиш тобора кенг тус олмақда, халқ хўжалигига раҳбарлик қилиш вазифалари мураккаблашиб бормоқда. Партия, унинг Марказий Комитети ҳаётининг эҳтиёжларини қўнда тутиб, Лениннинг янги жамятини ташкил этиш ва социалистик экономика бошқариш формаларини доимо такомиллаштириб бориш зарурлиги тўғрисидаги қўрсатмаларига амал қилиб, кейинги йилларда сановат ва қишлоқ хўжалигига раҳбарлик қилиш соҳасида йирик, чинакам революцион тадбирларни амалга оширишлар. Шу билан бирга, партия Сталиннинг шахсига сиёсий вужудга келган ва мамлакат экономикасининг ривожлантиришига жиддий ҳалақат берувчи вогва айланган эскириб қолган, идоратий-бюрократик иш формалари ва методларини дадил ҳамда қатъият билан бартараф қилди.

Партия томонидан амалга оширилган ва илтимой тарққиётининг объектив қонуниятлари тақозо этган тадбирлар сиёсий ва иқтисодий жиҳатдан мақсадга мувофиқ эканлигини турмуш яқин олбетлади. Халқ хўжалиги кенгайлиши ва қишлоқ хўжалигига қолхоз-совхоз ишлаб чиқариш бошқармаларининг тузилиши ҳозирдаги илтимой натижалар берди. Эндилкида сановат, қурилиш ва қишлоқ хўжалигига партия раҳбарлигини ҳам замон та-

"ПРАВДА" 26 НОЯБРЬ

лабларига мувофиқ суратда уюштириш зарурати туғилди. Марказий Комитет Пленумининг қароридан бундай дейилади: «ХОЗИРГИ ВАҚТДА ПАРТИЯДАН ТЎҒРИ ШИ-ОРИНИ ЎЗ ВАҚТИДА БЕРА БИЛИШГИНА ЭМАС, БАЛКИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШГА, САНОАТ, ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИНГ ЭКОН О МИ К А БАРЧА ТАРМОҚЛАРИНИНГ РИВОЖЛАН И Ш И Г А И Ш-НИНГ ҚУЗИНИ БИЛИБ ҚУН САЙИН ВА КОНКРЕТ РАҲ-БАРЛИК ҚИЛИШ ҲАМ ТА-ЛАБ ЭТИЛАДИ».

Раҳбарликнинг ҳозир мавжуд ташкилий формалари, район, шаҳар, область, ўлка партия ташкилотлари ва уларнинг раҳбарлик органлари территория принципига қараб тузилиши муайян тарихий шартларда вужудга келган эди ва булар ўзининг илтимой ролини бажардилар. Аммо, ҳозирги шартларда, экономикаининг гоят ўсган бир пайтда партиянинг бутун мамлакат ҳаётидаги ролини бешиқдор ўсиш. Эски ташкилий формалар сановат ва қурилишнинг ҳамма тармоқлари билан пиланди ва конкрет равишда шугулланиш, камчилликларини йўқотиш учун ўз вақтида самарали чоралар қўриш имконини бермайдди, хўжалик раҳбарлик қилишда дабдабасизлик ва кампаниячиликни туғдиради, партия кадрларини турғи жой-жойга қўйишга, уларнинг билим ва тажрибаларидан яхшироқ фойдаланишга ҳалақат беради.

ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИГА РАҲ-БАРЛИКНИ ЯХШИЙ ИЎЛГА ҚЎЙМОҚ УЧУН КПСС МАР-КАЗИЙ КОМИТЕТИ НИ Н Г НОЯБРЬ ПЛЕНУМИН ПАР-ТИЯ РАҲБАР ОРГАНЛАРИ НИ ҚУЙИДАН ТОРТИБ ЮҚОРИГАЧА ҚУРИШНИНГ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ПРИН-ЦИПИГА ЭТИШ ЗАРУР. ДЕБ ТОПДИ.

Н. С. Хрушчев Марказий Комитетининг Пленумида бундай деди: «Пастдан то юқоригача партия органларини ишлаб чиқариш принципини асосида тузиш партия ташкилотлари турмуш, маориф, маданият масалалари билан шугулланмай қўйдилар, деган маънони асло билдирмайди. Аксинча, партия ташкилотлари ўз эътиборларини асосий масалага — ишлаб чиқариш масалаларига қаратиб, ҳам сановат ишлаб чиқариш билан, ҳам қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш билан чамбарчас боғланган ташкилотчилик ва гояний тарбиявий ишлар билан янада конкретроқ шугулланишлари мумкин. ШУНДАН ҚИЛИБ, ҚАНТА ҚУРИШНИНГ АСОСИЙ МО-ХИЯТИ — ПАРТИЯНИНГ ВА ПАРТИЯ ОРГАНЛАРИНИНГ КУЧ ВА ГАЙРАТИНИ КОММУНИСТИК ҚУРИЛИШНИНГ БОШ ВАЗИФАЛАРИНИ ХАЛ ҚИЛИШГА ҚАРА-ТИШДАН ИБОРАТ. Партия-

нинг янги Программасида эса, коммунизмнинг моддий техника базасини вужудга келтириш, жамятининг моддий ва маънавий неъматларини мул-қул қилиш партия ва халқнинг асосий иқтисодий вазифасидир, деб ёзилган».

Пленум халқ хўжалигига партия раҳбарлигини қайта қуриш, партия раҳбар органларини ишлаб чиқариш принципини асосида қайта ташкил этиш йўлида КПСС Марказий Комитети Президиумини ишлаб чиқарган ва ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг доклады баён қилинган тадбирларини маъқуллади. Ҳозир мавжуд ўлка, область доғрасида қонда равишда икки мустақил ўлка, область партия ташкилотлари тузилади. Буларнинг бири сановатда, қурилишда, транспортда, сановат ишлаб чиқариш ва қурилишга хизмат қўрсатадиган ўқв юрларда ҳамда илмий тадқиқот институтида, лойиҳалар, конструкторлик ташкилотларида ва бошқа муассасаларда илмий раҳбарлик қилишга боғлиқ коммунистларни бирлаштиради. Иккинчиси эса, қолхоз ва совхозларда, тақрибан станцияларда, қишлоқ хўжалиги ўқув юрларидан ва илмий тадқиқот институтида, қишлоқ хўжалик хом ашёсини қайта ишлаб беришчи корхоналарда, тайириш муассасаларида ва қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш билан боғлиқ бўлган бошқа муассасалар ва ташкилотларда ишлаётган коммунистларни бирлаштиради. Ана шу партия ташкилотларида тегишли суратда сановат ишлаб чиқаришга раҳбарлик қилишга ўлка, область партия комитети, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришга раҳбарлик бўйича ўлка, область партия комитети бўлади.

Халқ хўжалигига раҳбарликни яхшилаш мақсадида КПСС Марказий Комитетида, иттифоқчи республикалар Компартиялари Марказий Комитетларида Марказий Комитетининг сановат ишлаб чиқаришга раҳбарлик бўйича бюроси ва Марказий Комитетининг қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришга раҳбарлик бўйича бюроси тузилади.

Умумреспублика аҳамиятига эга бўлган масалаларни ҳал этиш ва тармоқ бюраларининг фаолиятини координациялаш учун иттифоқчи республикалари Компартиялари Марказий Комитетларида Марказий Комитет Президиуми сайланади. Партиянинг бошқа органлари ҳам янги қурилади. Қишлоқ район партия комитетлари ўрнига ҳозир мавжуд қишлоқ районларини бирлаштириш асосида тузиладиган қолхоз-совхоз ишлаб чиқариш бошқармалари партия комитетлари ташкил этилади. Янгидан тузиладиган ва шаҳар партия комитетлари бўлмаган қишлоқ ишлаб чиқариш бошқармалари территориясида жойланган корхоналар ҳамда қурилишларда партия ташкилотларига раҳбарлик қилмоқ учун зона (туркум) сановат-ишлаб чиқариш партия комитетлари ташкил этилади.

Янги ташкилий тузилиш (структура)нинг жуда қатта ўс-тувиликлари бор. ПАРТИЯ КОМИТЕТЛАРИНИНГ ХОДИМ-

ЛАРИ АСОСИЙ МАСАЛА ТЎҒРИСИДА ДОИМ ҲАМ-ХУРЛИК ҚИЛАДИГАН БУ-ЛАДИЛАР. КОММУНИСТИК ҚУРИЛИШДАГИ АСОСИЙ МАСАЛА ЭСА, ЭКОНОМИКА-ДАН, ИШЛАБ ЧИҚА-РИШДАН, ИНСОН УЧУН МОДИЙ ВА МАЪНАВИЙ НЕЪМАТЛАРНИ ВУЖУДГА КЕЛТИРИШ УЧУН ҚУРА-ДАН ИБОРАТ.

Ҳозирги вақтда вазифа шундай иборатки, жойларда партия органларини қайта ташкил этиш соҳасидаги ишларни чуқур ўйлаб, мамлакатдаги айрим районларнинг ўзига хос шартларини, шунингдек халқ хўжалигидаги ўқв юрларнинг хусусиятларини ҳар томонлама эътиборга олиш асосида олиб бориш керак. Тошқаришга ишчи яхши билан сановат раҳбар ходимлар, талантили ташкилотчилар партия ташкилотларига етакчилик қилишлари лозим. Бундай бундай кишилар бор: партия ҳамма иш соҳалари учун етук ва гояний жиҳатдан чиққан жуда кўп кадрларни тарбиялаб ўстириди. Бу кадрларни тўғри ташлаш ва жой-жойга тўғри қўйиш керак, қолос.

1962 йилнинг декабрь ва 1963 йилнинг январь ойларида қолхоз-совхоз ишлаб чиқариш бошқармалари партия ташкилотларининг конференциялари, шунингдек сановат ва қишлоқ хўжалик партия ташкилотларининг шаҳар конференциялари, шаҳарларда район конференциялари, область ва ўлка конференциялари ўтказилди. Бу конференцияларда янги раҳбар партия органлари сайланди. Бу конференциялар олдидан партия ташкилотларида — партия комитетларининг пленумларида, йиғилишларда, меҳнаткашлар коллективларида Марказий Комитет Пленумининг йиғилишлари кенг муҳокама қилинади. Шу нарса муҳимки, ҳар бир коммунист, ҳар бир совет кишиси ташкилий қайта қуриш соҳасида партия томонидан қуриладиган тадбирларнинг асосий маъносини, бу тадбирларнинг сиёсий аҳамиятини чуқур тушуниб олмоғи керак. КПСС Марказий Комитети Пленумининг қарори билан, Н. С. Хрушчевнинг Пленумида қилган доклады билан барча меҳнаткашларнинг кенг таништирилиш зарур. Н. С. Хрушчевнинг докладыда коммунист қуриш йўлидан олға қараб қилаётган ҳаракатининг кенг истиқболлари қўрсатилди. халқ хўжалигига партия раҳбарлигини қайта қуриш, сановат ва қурилиш бошқаришнинг такомиллаштириш, мамлакатда ягона партия давлат контролининг вужудга келтириш зарур эканлиги, бу тадбирнинг сиёсий ва илтимой жиҳатдан мақсадга мувофиқ эканлиги чуқур ва ҳар томонлама асослаб берилди.

Партия ташкилотлари янги органларини тузиш ва раҳбарликни қайта ташкил этиш жа-раёида хўжалик планоларини бажариш соҳасидаги ишга ҳалақат берилмай, балки бу ишчи янада муваффақиятли олиб бориш учун барча зарур чораларни қўришлари лозим. Совет кишилари шунга аминдирларки, КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленум қарорларининг амалга оширилиши миллионларча меҳнаткашларнинг илмий ташаббус қўрсатишлари учун янада кенг имконият очиб беради, коммунистик қурилиш улугвор планоларини амалга ошириш учун курашда партия ва халқнинг кучига-куч, гайратига-гайрат қўшади.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДУМИНИНГ

СССР Давлат иқтисодий кенгашини СССР Госпланига айлантириш тўғрисида

СССР Олий Совети Президиуми қарор қилади: СССР Министрлар Советининг Давлат иқтисодий кенгаши СССР Министрлар Советининг Давлат план комитетига (СССР Госпланига) айлантирилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. БРЕЖНЕВ,
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль,
1962 йил, 24 ноябрь.

СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ўртоқ П. Ф. Ломакони СССР Госпланига Раис қилиб тайинлаш тўғрисида

СССР Олий Совети Президиуми қарор қилади: СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ўртоқ Пётр Фёдорович Ломако СССР Министрлар Совети Давлат план комитетининг раиси қилиб тайинлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. БРЕЖНЕВ,
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль,
1962 йил, 24 ноябрь.

СССР Халқ хўжалиги кенгашини тузиш тўғрисида

СССР Олий Совети Президиуми қарор қилади: СССР Халқ хўжалиги кенгаши (СССР Совнархоз) тузилинсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. БРЕЖНЕВ,
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль,
1962 йил, 24 ноябрь.

СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ўртоқ В. Э. Димшици СССР Халқ хўжалиги кенгашининг раиси қилиб тайинлаш тўғрисида

СССР Олий Советининг Президиуми қарор қилади: СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ўртоқ Владимир Эммануилович Димшиц СССР Халқ хўжалиги кенгашининг раиси қилиб тайинлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. БРЕЖНЕВ,
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль,
1962 йил, 24 ноябрь.

СССР Госстройини иттифоқ-республика органи — СССР Министрлар Советининг Қурилиш ишлари давлат комитетига айлантириш тўғрисида

СССР Олий Совети Президиуми қарор қилади: СССР Госстрой иттифоқ-республика органига — СССР Министрлар Советининг Қурилиш ишлари давлат комитетига (СССР Госстройга) айлантирилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. БРЕЖНЕВ,
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль,
1962 йил, 24 ноябрь.

ДУСТЛАРИМИЗ ЧИРЧИҚДА

ЧИРЧИҚ (телефон орқали олинди). Болгариянинг Димитровград шаҳри билан Ўзбекистоннинг Чирчиқ шаҳри ўртасидаги йўл бир неча миң километр келди. Лекин шундай бўлишига қарамадан, улар ўртасида ўхшашликлар кўп: бу шаҳарларнинг бунёдга келганига кўп вақт бўлгани йўқ. Ўхшашлик фақат шундагина эмас. Чирчиқ ва Димитровград — кимёгарлар шаҳридир.

Ҳа, шундай, Чирчиқ ва Димитровград ака-ука. Шунинг учун ҳам бу шаҳарларнинг меҳнаткашлари ҳаёти ҳақида кўпроқ нарсалар билиш мароқидир. Меҳмонлар шаҳар партия комитетининг биринчи секретари И. М. Савин ва шаҳар ижрония комитетининг раиси Г. Ҳайдарова ўртоқларнинг шаҳар ҳаёти ва меҳнатлашларининг ишлари тўғрисидаги ҳикояларини диққат билан тингладилар.

Кимё комбинатининг коллектив Болгариялик меҳмонларини қизил ва самимий қутиб олди. Болгариялик ўртоқлар Чирчиқ ТЭСИ каскадида бўдилар. Қуниинг иккинчи ярмида болгариялик дўстлар химияларнинг Маданият саройини бориб қўрдилар. — Сизларнинг шаҳарларингиз бизларга жуда ёқиб қолди — деб айтишда улар. — Димитровград меҳнаткашларига сизларнинг ютуқларингиз ҳақида мумкин қадар муфассал гапириб беришга ҳарақат қиламиз. Яна учрашувга ҳайр дўстлар. Болгариялик дўстларини янги кузатиб қолдилар. Улар Чирчиқ шаҳридан жўнаб кетдилар. Меҳмонлар кеча Янгиўла ишлаб чиқариш бошқармасида бўдилар.

СУРАТДА: Болгариялик меҳмонлар Тошкент тўқимачилик комбинатида.
А. Абалян фотоси.

ФАРМОНЛАРНИ

Уртоқ И. Т. Новиковни СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ва СССР Госстройининг раиси қилиб тайинлаш тўғрисида

СССР Олий Советининг Президиуми қарор қилади: Уртоқ Игнатий Трофимович Новиков СССР энергетика ва электрлаштириш министрлиги вазифасидан озод қилинсин. СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ва СССР Министрлар Совети Қурилиш ишлари давлат комитетининг раиси қилиб тайинлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. БРЕЖНЕВ,
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль,
1962 йил, 24 ноябрь.

Уртоқ М. А. Лесечкони СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари қилиб тайинлаш тўғрисида

СССР Олий Советининг Президиуми қарор қилади: Уртоқ Михаил Алексеевич Лесечко СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари қилиб тайинлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. БРЕЖНЕВ,
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль,
1962 йил, 24 ноябрь.

Уртоқ В. Н. Новиковни СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари вазифасидан озод қилиш тўғрисида

СССР Олий Совети Президиуми қарор қилади: Уртоқ Владимир Николаевич Новиков бошқа ишга ўтганиги муносабати билан СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари вазифасидан озод қилинсин ва СССР министри қилиб тасдиқлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. БРЕЖНЕВ,
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль,
1962 йил, 24 ноябрь.

Уртоқ П. С. Непорожнийни СССР энергетика ва электрлаштириш министри қилиб тайинлаш тўғрисида

СССР Олий Советининг Президиуми қарор қилади: Уртоқ Пётр Степанович Непорожний СССР энергетика ва электрлаштириш министри қилиб тайинлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. БРЕЖНЕВ,
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль,
1962 йил, 24 ноябрь.

Уртоқ П. С. Непорожнийни СССР Давлат контроль комиссиясини тугатиш тўғрисида

СССР Олий Советининг Президиуми қарор қилади: Уртоқ Пётр Степанович Непорожний СССР энергетика ва электрлаштириш министри қилиб тайинлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. БРЕЖНЕВ,
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль,
1962 йил, 24 ноябрь.

Уртоқ И. А. Гришмановни СССР Госстройининг раиси вазифасидан озод қилиш тўғрисида

СССР Олий Советининг Президиуми қарор қилади: СССР Министрлар Советининг Давлат контроль комиссиясини тугатиш тўғрисида.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. БРЕЖНЕВ,
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль,
1962 йил, 24 ноябрь.

Уртоқ И. А. Гришмановни СССР Министрлар Советининг Қурилиш ишлари давлат комитетини раиси вазифасидан озод қилиш тўғрисида

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. БРЕЖНЕВ,
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль,
1962 йил, 24 ноябрь.

ТАСС КЕЧКИ ТЕЛЕГРАФ ЛЕНТАЛАРИДАН

ФРАНЦИЯ САЙЛАДИ

П. ПАРИЖ. Франция ички ишлар министриги парламент сайловларининг дастлабки янгуларини эълон қилди.

Франция Коммунистик партияси 41 ўрин, Бирлашган социалистик партия ва прогрессив республикачилар иттифоқи 3 ўрин, Франция социалистик партияси ва унга қўшилган партиялар 65 ўрин, радикаллар ва радикал-социалистик партияси 23 ўрин, «сўл марказ» деб аталган гуруҳ 18 ўрин, демократиклар («янги республика» ҳимоя қилиш иттифоқи), «демократик меҳнат иттифоқи» ва унга қўшилган партиялари 229 ўрин, халқ-республикачилар ҳаракати миллион партияси ва бу партияга қўшилган гуруҳлар 36 ўрин, «мустақил республикачилар» 20 ўрин, «мустақилчилар ва деҳқонлар миллион маркази» ҳамда унга қўшилган гуруҳлар 23 ўрин, «республикачи марказ» деб аталган гуруҳ 1 ўрин олди.

ИСЕН ТАМОМ

НЬЮ-ЙОРК. Информацион агентликларнинг Гватемала шаҳридан хабар қилишларига, Гватемала президентига содиқ қўшинлар ҳарбий ҳаво-кучлар исёнини теда бостиршга муваффақ бўлганлар. ЮПИ агентлигининг уқтиришича, муваффақиятсиз чиққан исёнининг раҳбарлари мамлакатнинг энг ўнг доиралари вақиландилар.

ЛЕНИН ЙЎЛИДАН ЗАФАРЛАРГА!

ЯНГИ РЕЖАЛАР

Бепоеи мамлакатимизнинг ҳар бир бурчагида бўлгандек заводимизда ҳам барча ишчи ва хизматчилар шу қувончли дамларда ажойиб ҳис-туйғулар билан яшашмоқдалар. Ҳар биримизнинг фикри ёдимини КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленумида кўрилган ҳаётий масалалар, қадронимиз Н. С. Хрущевнинг унда «СССР экономикасини ривожлантириш ва халқ хўжалигига партия раҳбарлиги» ҳақида қилган сермаамун доклади чулғаб олган.

Мана, тўртинчи пек. Бу ерда «ХВС-1,2» пахта териш машиналарининг ўзи юрар шассилари йиғилади. Танаффус чоғи эди. Цех ишчилари ўртасида суҳбат қилиб кетди.

— Жонажон партиямиз сўғи йиллар ичида халқ хўжалигига раҳбарлигини тубдан яхшилаш учун бир неча муҳим тадбирларни амалга оширди,— деди илгор эмена раҳбари Босит Содиқов— Мана, бу гал саноят, қурилиш ва қишлоқ хўжалигига партия раҳбарлигини қайта куриш тўғрисидаги янги оқилона тадбир-

нинг тавоҳи бўлиб турибмиз. Хўжаликка конкрет раҳбарликнинг янги формаси— бу деган сўз—меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш, умумий юксалишга эришиш демакдир.

Ингувчи слесарь Тоҳир Алиматов суҳбатга аралашди.

—Уртоқ Хрущевнинг меҳнат унумдорлигини оширишга тўққинлик қилаётган камчиликлар ҳақидага гаплари мени айниқса тўққинлантириб юборди. Чиндан ҳам эски нормаларни қайта кўриб чиқиш, ҳар бир ишчи ўз участкасида меҳнат унумини ошириш учун янги резервларни ишга солиши давлат аҳамиятига эга бўлган муҳим масалалар.

5-механика-йиғув цехида ҳам шундай қизгин суҳбат борар, ишчиларнинг шодлиги бениҳоя эди. Коммунистик меҳнат зарбидори Пётр Тен маҳсулот сифатини кўздан кечираётган контролёр Маъмура Едубожовога деди:

— Мен Пленум қарорларига жавобан графикни 140—150 процентдан бажаришга аҳд қил-

дим. Сизнинг режаларингиз қандай?

Маъмура ҳам худди шундай саволини кутиб тургандек дарҳол сўзлай кетди.

— Пленумда маҳсулот сифати ҳақида кўп гаплар бўлди. Қасбим контролёр бўлгани учун мен брақчиларга мурасасизликни янада кучайтириш зарур, деган қарорга келдим. Ўйлаб кўрсам, бир неча операциялардан ўтган тайёр деталларни текшириб ўрнига уларни дастлабки операциялардаёқ текшириб кўриш маъқул экан. Шундай қилинганда дастлабки операцияларда брақ бўлган детални ушлаб қолиш ва ортиқча меҳнатнинг олдини олиш мумкин бўлади. Ҳозир шу усулда ишламоқдаман.

Хуллас коллективимизнинг ҳар бир аъзоси шу кунларда Пленум қарорларига жавобан янгица ўй, янгица режалар билан меҳнат қилоқда. Ишчиларимизнинг ғайрат шижоати булоқдек қайнаб тошмоқда.

С. ТУЛАЕВ.

Ўзбекистон трактор-йиғув заводи мастери.

ҚУВОНЧИМИЗ ЧЕКСИЗ

Куни кеча Москвада ўз иш-ини тамомлаган партиямиз Марказий Комитетининг Пленумида халқ хўжалигининг барча соҳаларини янада ривожлантиришга қаратилган муҳим тадбирлар белги-ланди. Уртоқ Н. С. Хрущевнинг Пленумда «СССР экономикасини ривожлантириш ва халқ хўжалигига партия раҳбарлиги» ҳақида қилган докладада саноятда техника тараққиётини жаддалаштиришга гав бўлиб турган қатор камчиликлар қўлга киритилди, конструкторларимиз олдинга саноят ва қишлоқ хўжалиги учун серунум машиналар яратишдек катта вазифа қўйилди.

Ишлаб чиқариши юксак даражага кўтариш ўз навбатида энергетиклар олдинга ҳам янги масъулиятли вазифалар қўяди.

Ўрта Осиёда энг йирик ҳисобланган Оҳангарон давлат район электростанциясининг энергетиклари КПСС XXII съезди тарихий қарорларини бажариш учун кураша бориб катта меҳнат ютуқларини қўлга киритаётдилар. Станциямиз бўйича шу йилнинг бошидан бунён 2 миллиард 100 миллиондан зиёд киловатт-соат электр қуввати ишлаб чиқарилади. Ваҳоланки, 1913 йилда бутун Россияда бундан 2

марта кам электр қуввати ишлаб чиқарилган эди.

Станциямиз коллективи асбоб-ускуналар ремонтини жаддалаштиришда ижобий натижаларга эриш-маётди. График бўйича қозонларнинг капитал ремонтини декабрь ойида тамомлаш мўлжалланган эди. Аҳил коллективимиз ички имкониятлардан ишнинг кўгани билган ҳолда фойдаланиб, бу қозонларнинг ремонтини сентябрь ойидаёқ тугаллашга муваффақ бўлди. Янгица юз минг киловатт-соат электр қуввати ишлаб чиқарилган 7 турбогенератор, соатига 120 тонна буғ берадиган 10-қозон агрегати, 2-компрессор қурилиб, ишга туширилди.

Энергетикаларимиз мавжуд асбоб-ускуналардан унумли фойдаланиб, ундун етти йилликнинг тўртинчи йили топширигини муддатидан илгари бажариш учун беани маҳкам боғлашган. Ҳеч шубҳа йўқки, меҳнатсевар коллективимиз КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленумида белгилаган тадбирларни ҳам илтифат билан амалга ошириб, ўз зафарлари билан Ватанимизни қувонтиради.

А. БАЗАНОВ.

Оҳангарон ГРЭСи партия ташкилотининг секретари.

КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленумининг материаллари ва ўртоқ Н. С. Хрущевнинг Пленумда қилган доклади Тошкент 3-мелбел фабрикаси ишчиларини янги муваффақиятлар сари илҳомлантирмоқда. Мебелсозлар белгиланган топшириқларни муддатидан илгари ва сифати яхшироқ адо этишга бел боғладилар. Суратда: 3-цехнинг илгор ишчилари (чапдан) Ю. Инонатов, Ф. Алиев, Қ. Шибротинов ва С. Содиқов ўртоқлар Пленум материаллари юзасидан қизгин суҳбатлашмоқдалар. А. Тураев фотоси.

КИЛИНАДИГАН ИШ КҮП

Партия миз Марказий Комитетининг Пленумида халқ хўжалигининг барча тармоқлари билан бир қаторда фаннинг тараққиётига ҳам алоҳида эътибор берилди. Уртоқ Н. С. Хрущевнинг Пленумда қилган сермаамун докладада халқ хўжалигининг ҳар бир соҳасини ривожлантириш учун ишлаб чиқариш фанга, фан эса ишлаб чиқаришга асосланиши зарурлиги алоҳида таъкидланди. Республикаимиз олимлари, илмий ходимлари ана шу ҳақда ўз фикри ва мулоҳазаларини илҳом қилишмоқдалар.

— Партиямиз XXII съезди. — дейди Ўзбекистон ССР Фанлар академияси экономика институтининг директори, экономика фанлари доктори, профессор ўртоқ О. Б. Жамолов. — қабул қилган янги программада фаннинг ривожланишида ишлаб чиқариш умумий куч ҳисоблангани яқинроқ кўрсатилган эди.

Пленумда эса ана шу катта кўрсатмани амалга ошириш йўл-йўриқлари белгилаб берилди. Уртоқ Хрущев ўз докладада «Илмий тадқиқот, конструкторлик, лойиҳалаш ишларини тўғри ташкил этиш соҳасида, фан ютуқлари ва илгор тажрибаларини ишлаб чиқаришга янги қилиш соҳасида кўп иш қилишга тўғри келади» деб жуда тўғри таланиш қўйди. Халқ хўжалигига партия раҳбарлигининг янги формасига ўтиш деган сўз демак, фан соҳасида ҳам, илмий муассасаларнинг қайта қурилишини таъминлаш деган сўзди. Фанни ишлаб чиқаришга яқинлаштириш деган сўз эса уни кенг жамоатчиликнинг бўлиши, фан ўз фаолиятини халқ хўжалигига тармоқларининг барча соҳалари билан мустаҳкам боғланган ҳолда олиб бориши керак деган сўзди.

Ф. УСМОНОВА.

Н. НАЗИРОВ.

Ўсимликлар генетикаси ва физиология институтининг радиацион биология лабораториясининг муддир.

Федор Никитович Пронин 30 йилдан ортиқ вақтдан бунён Октябрь революцияси номли тепловоз-вагон ремонт заводида слесарь бўлиб ишлайди. Кеска илчи бой тажрибасини ишларга қўйиб ўргатмоқда. Суратда: ўртоқ Ф. Н. Пронин шоғирлари Б. Дидигуров ва В. Хусниддиновлар билан.

ФАН ВА ҲАЁТ АТОМ ВА ҲОСИЛ

XX асрнинг биринчи ярмида ядро физикаси соҳасида эришилган муваффақиятлар атом энергиясидан халқ хўжалигига ва фаннинг турли тармоқларига (техника, биология, геология, кимё, медицина ва қишлоқ хўжалиги) тинчлик мақсадларида фойдаланишга кенг йўл очиб берди. Бу соҳада сунъий радиоактив элементларнинг олиниши айниқса самарали роль ўйнади. Илгари ҳал этилиши жуда мушкул бўлган баъзан бир масалалар ҳозирда радиоактив изотоплар ёни «йишони» элементлар воситаси билан осон ва қисқа вақт ичида ечилмоқда.

Ҳозирги вақтда радиоактив элементлар парчалаганда ёни синтезланганда ҳосил бўладиган юқори энергияли нурларнинг тирлик мавжудотларига, шу жумладан ўсимликларга таъсири ҳам эътибор қилиниб келиб ўрганилмоқда. Бу таъқиқотлар ядро нурлари таъсирида ўсимликда унга зарар келтиривчи бир нарча бағаришлар юз беришини кўрсатди. Айни вақтда ўсимлик айрим фойдаланиш хусусиятларига ҳам эга бўлиб қолди. Бундан ташқари, баъзан ўсимлик ирсатиши шу надар бағариш натижасида, натижада бу ўсимликнинг табиий шартларда жуда кам учрайдиган ёни мулқоқ учрамайдиган турлари ҳам вужудга келиши мумкин.

Одатда шартларда ҳам илтим, тупроқ, сув ва бошқа омиллар таъсирида ўсимликнинг янги хусусиятлари турлари вужудга келиши мумкин. Бироқ, радиоактив нурлар таъсирида янги ўсимлик турларини вужудга келтириш имконияти қарийб минг марта ортади.

Дон экинларини нурлантирганда, кўпгина бақувват пояли ўсимликлар вужудга келади. Бундай ўсимликларини машинада ўриб-йиғиб олиш қўлай, шунингдек, ҳосил кам нобуд бўлади.

Қора туropolди бўлмаган Марказий зонадаги қишлоқ хўжалик илмий-тадқиқот институтининг ходими Мокшалева СССР Фанлар академияси Биология институтининг ходимлари билан ҳамкорликда кўзиб буғдай долларига радиоактив кобальтнинг таъсири эъти-риб, бу буғдайнинг йирик бошқоқ

ли ва ётиб қолмайдиган бир қанча навларни вужудга келтирди. Бундан ташқари, нурлантириб йўли билан буғдайнинг замбуруғ касаллигига чидамли, ҳосилдор, оқсилди кўп ва бошқа бир қанча афзалликларга эга бўлган навлар, жавдарилик ҳам йирик бошқоқли ётиб қолмайдиган навлари ҳосил қилинди.

Бугунги кунга қадар қўлланиб келинган сув билан ўсимликларнинг касалликларга чидамли навларини ҳосил қилиш янги мушкул иш, чунки дургайлаш усули қўл меҳнат ва вақт талаб қилади. Тажрибачилар шунч қўрсатилди, радиация таъсири остида нисбатан тез вақт ичида ҳар қандай ўсимликдан касалликларга чидамли, айни вақтда бошқа қимматли хоссаларини йўқотмайдиган ўсимлик навиини ҳосил қилиш мумкин.

Партия ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ФАНИНИ ривожлантиришга ҳар томонлама ёрдам беради, олимларнинг илҳомий ғайратларини қишлоқ хўжалигини юксалтиришнинг туб масалаларини ишлаб чиқишга қаратади, фан ютуқлари ва илгор ишлаб чиқариш тажрибасининг деҳқончилик ва чорвачиликда амалда қўлланлишига ва кенг ёйилишига эришади. Илмий муассасалар ва тажриба станциялари қишлоқ хўжалигига раҳбарлик қилишда муҳим звеноларга айланмоқда, олимлар ва мутахассислар эса қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг бевосита ташкилотчилари бўлмоқда лозим.

(КПСС ПРОГРАММАСИДАН)

Радиацион уруғчилик усуллари ўсимликларнинг совуққа чидамли навларини ҳам вужудга келтириш имконини бермоқда. Чунки, янча совуқ температура шартларида ҳам ўсверадиган лоя навлари ҳосил қилинди. Мева дарактлари, резавор ва декоратив ўсимликлар устида олиб борилган тажрибачилар ҳам жуда ажойиб натижалар берди.

Атом реакторига ва радиоактив кобальтнинг қудратли манбаъларига эга бўлган Ядро физикаси институтининг очилиши республикамиз ҳаётида муҳим воқеа бўлди. Бунинг натижасида республика илмий ходимлари олдида тирлик мавжудотларга радиация таъсирини ўрганиш имкони тугилди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Ўсимликлар генетикаси ва физиология институтидида махсус радиацион биология лабораторияси очилгани ҳам муҳим

Маълумки, маҳаллий гўза навларининг ёввойи аجدдалари кўпгина афзалликларга эга, чунки улар турли касалликларга ва со-вуққа чидамлилар. Экин ўстири-ладиган гўзаларга дургайлаш йўли билан бундай хусусиятларини ўтказиш ниятида мушкул, чунки ёввойи гўзалар кўп йиллик ўсимликлар бўлиб, бизнинг шароитда ҳаётининг иккинчи йилида мевага кирадилар.

Ярим ёввойи гўзаларнинг ривожланиб келаётган кўсакларини бу ўсимлик ҳаётининг иккинчи йилида оз миқдордаги радиоактив фосфор билан нурлантирилди, сўнгра бу кўсаклар чигити экинли. Бир вариантда гўзаларнинг 45 процентидан ортиқроқ, иккинчиси эса 7 процентчаси ноль ойининг охирида (ҳаётининг биринчи йилида) шоналани ва мўл кўсак тугди. Шундай неини бу гўзаларнинг чигити яна экинли. Бу гал тажриба қилинмаётган ҳар иккинчи вариант гўзаларнинг ҳам ҳосилдорлик процентини анча ошди, кунинг табиий узун-қисқалиги шартларида ҳосилга кирган ўсимликлар 80—85 процентини ташкил қилди.

Кўпчилик гўза туллариининг кўсаклари йирик бўлиб, айрим гўзаларнинг пахтаси хиёл малла рангда эди. Бу чигит 1962 йил баҳорда ҳам экинли. Учунчи вариант гўзалари июль ойида 100 процент мевага кирди. Шундай қилиб, уч йил мобайнида кўп йиллик ярим ёввойи гўза бир йиллик маҳаллий навларга айланди. Деярли ҳамма гўзаларнинг кўсаклари йирик бўлиб, маҳаллий навларидан нам фарқ қилар эди. Гўза туллари орасида баъзиларини оч малла, баъзилари тўқ малла ва баъзилари қўнғир ва баъзилари татто кўкмирил рангли пахта таласига эга бўлди. Аммо ўсимликларнинг морфология тузули-

ларининг кўсаклари жуда галати шаклда эди. Қизилги шундаки, кўп миқдордаги гамма-нурлар таъсири эътида, дастававл асосий полдини юқори қисми зарарланар, унинг пастки қисмидаги курткалардан эса йирик кўсакли шоччалар ўсиб чиқар экан.

Чигитга оз миқдордаги гамма-нурлари таъсири эътида, айрим йирик кўсакли гўза ўсимликлари вужудга келди. Бундай ўсимликларнинг уруғчилик учун аҳамияти катта. Масалан, «1306-ДВ» навли тешичлар ва майда кўсакли гўза чигити нурланганда ҳосил бўлган баъзи гўзалар тезпишарлик хусусиятини йўқотмагани ҳолда, кечпишар гўза навлари сингари. Йирик кўсаклар тугди. Бу гўзаларнинг чигитларини бундан бунён ўрганиш ва кўпайтириш мўлжалланган.

Юрак ҳароратини сингдириб этиштирган ҳосилимизнинг бир қисми ҳали далада. Эл бойлигининг бир мисқолини ҳам нобуд қилмай йиғиб олиш ватанпарварлик бурчимиз. Кимки ўз меҳнатининг қадрига етса бир чигитни ҳам ерда қолдирмайди. Фурсатни бой бермай қўлда ва машинада кўрак теришни жадаллаштиринг. Сушилка хўжалигини яхши ишлатинг.

ХУРМАТ ТАХТАСИ

Пахта тайёрлаш давлат илми ни муддатидан илгари бажарганликлари учун қуйидагилар «Хурмат тахтаси»га ёзилдилар.

Оржоникдзе райони (район партия комитетининг биринчи секретари К. Маҳмадова, район ижроия комитети раисининг ваифасини бажарувчи Р. Носиров, район комсомол комитетининг секретари А. Абдуллоев ўртоқлар). Бу район пландаги ташқари яна 3 миң тонна пахта сотиш мажбуриятини олган.

Юқори Чирчиқ райони (район партия комитетининг биринчи секретари М. В. Ким, район ижроия комитетининг раиси М. Ражабова, район комсомол комитетининг секретари И. Султонова ўртоқлар). Бу район пландаги ташқари яна 750 тонна пахта сотиш мажбуриятини олган.

Чиноз районидagi «XXI партсез» колхозини (раиси М. Пулатов, партия ташкилотининг секретари К. Ибодушев ўртоқлар). Бу колхоз пландаги ташқари яна 500 тонна пахта сотиш мажбуриятини олган.

Пискент районидagi «Гулiston» колхозини (раиси И. Хайдаров, партия ташкилотининг секретари Т. Хамроев ўртоқлар). Бу колхоз пландаги ташқари яна 200 тонна пахта сотиш мажбуриятини олган.

Оржоникдзе районидagi «Ленинград» колхозини (раиси Т. Икромов, партия ташкилотининг секретари Б. Дауситов ўртоқлар). Бу колхоз пландаги ташқари яна 200 тонна пахта сотиш мажбуриятини олган.

„ОҚ ОЛТИН“ ИМИЗНИНГ ХАР ТОЛАСИ ҒАНИМАТ!

Ўртоқ М. ИСМАТОВ.

Ўртоқ Б. МИРЗАРАҲМЕДОВ.

Ўртоқ Х. САЛИМОВ.

Ўртоқ М. АБДУЛЛАЕВ.

31 ЦЕНТНЕРДАН

Колхозимиз аъзолари КПСС Марказий Комитетининг тарихий ноябрь Пленуми давом этаётган кунларда меҳнат вахтасида туриб ишлаб йиллик пахта тайёрлаш планини бажардилар. Мираҳмад Юсупов, Абдухалил Тўраев, Холми Қораев, Раҳим Жалолов, Сирожиддин Мамамов, Исахўжа Бобоев ўртоқлар бошлик бригадаларда ҳар гектар ердан 31—34

27,5 ЦЕНТНЕРДАН

Колхозимиз меҳнатчилари КПСС XXII съезди ва партиянинг Марказий Комитетининг март Пленуми тарихий қарорларини ҳаётга таъбиқ қила бориб, ноябрь Пленуми шарҳига бошланган социалистик мусобақани тобора авж олдира бориб 21 ноябрда пахта тайёрлаш юзасидан берилган йиллик давлат топширивини муваффақиятлик равишда бажардилар. Хаммаси бўлиб пахта пунктига 2506 тонна «оқ олтин» жўнатиб, Мираҳмад Юсуповнинг 910 гектар майдонининг ҳар гектаридан 27,5 центнердан ҳосил кўтаришга мўйсаб бўлдилар.

ДОғНИ ЮВИНГ, МИРЗАЧЎЛЛИК ЎРТОҚ!

Едингиздами Мирзачўлнинг доғни Иттифоққа тарқалган йиллар. Едингиздами мажбуриятлар бажарилиб, кўрак кероб юрган кунлар. Тўй-маъракада, мажлис-тантанада тиллар бурро эди. Қоматни ростлаб, оқиқ чеҳра билан одамларга дадил боқардингиз. Қани энди ўша шон-шухратлар, гулистонлик ўртоқ! Қани энди ўша ҳосил тўйлари комсомоллик, сирдарёлик бирорлар!

Ҳафа бўлманг, 2—3 озиз аччи рагимиз бор. Дўст аччибоқ гапирди ахир. Сиз планларни қўйиб қилиб, дўпчин чамбарак қилиб юрсангиз, бошимиз кўнка етди. Ваъдани ўринотломай, ерга қараб юрсангиз, биз ҳам ачинами. Узингиз билан тургандингиз, биринки йилдан бери сизларнинг районларингиз тўғрисида илик, даббалаб сўзларни камроқ айтдикан, 40—50 центнер деган жарангдор рақамларни сирак ишлатадиган бўлиб қолдик. Шундай колхозлар борки, 3—4 йилдан бери сурункасига пахта планини бажармай келди. Шундай колхозлар борки, бир вақтлар 25—30 центнердан «оқ олтин» олар эди, ҳозир 12—15 центнерга тушиб қолди. Айб эмасми, бирорлар. Техника, ўғит, доно кадрлар йил сайин кўнайсана, ҳосилимиз тобора камайса! Кўйингиз энди, бизни ҳам ҳижолатдан қутқазинг. Ўзингизни ҳам. Партияимиз олис-яндиндаги ватандошлар, дўст-бирдорларимиз сизу биздан пахта, мўл ва арзон пахта кутмоқда.

Тўғри, зар надрини заргар билди. Миразчўлнинг шўрхоқ, инжиқ ерларида мўл ҳосил этиштириш осон иш эмас. Пахта муночоқ-муночоқ тер туқинини яхши кўрадди. Бошқа деҳқонлар шўдоргини тамомлаб, бамайхўртин дам олаётганда биз шўр ювишимиз, янги ер очилишимиз керак. Янги каналлар, ариқлар, зовурлар ва кўпниклар қурилишимиз даркор. Андижонлик пахтакор ёзузини бир кунда уч марта ўпибардоқласа, сиз беш марта унинг атрофида парвона бўлишингиз лозим.

Сизни кейинги 2—3 йил ичиди яхши ишладингиз десак, кўрнамақлик бўлади. Аммо бир нарса борки, ўша фақат ўшагина меҳнатингизни рўбига чиқармай келяпти. Бу — қўбаюмачилик айламлилик, арзон шўхрат учун курашди. Ёсингизда борди, ўтган йили Гулистон, Сирдарё, Комсомол районларининг талай раҳбарлари фалонча тонна гўнг тўпладик, фалонча ернинг шўрини ювдик деб оғиз кўпиртирдилар. Уят шундай раҳбарлар! Бундай кишилар фақат ўқийотиш ташкилотларингизга эмас, ўз районлари, колхоз-совхозларига да г а халқин алдайдилар. Уларнинг меҳнат жўшқинликлари, гайрат-шикоатларини бўғиб, хотиржам қилиб қўйдилар. Оқибат шу бўладики, ер семирмади, шўрдан тозаланамади ҳам. Кўнат сирак бўлиб кетди. Ҳосил шунчалик камийиб кетдики, кўп деҳқонлар ҳозирдан оқ елка қисиб қолди.

Неча-неча менман деган мўйловдор пахтакор йигитларнинг мурт буршага ҳафсаласи йўқ. Улар энди аламини ўша қўбаюмачилар, сводкабозлар, буйруқ парастлардан олишимиз.

Бўёқини ҳам айтиб қўяйлик. Ҳамма айбон раҳбарларга ағдараверинг ҳам иснофдан эмас. Орамизда саратон иссингдан қўрақиндан сояпарастлар, чилла изғириндан чўчиб, енгига пуфлаб ўтирадиганлар ҳам йўқ эмас. Айни яхоб пайтида далага махсуси қоқиш кийиб борадиган, сувнинг оқинини шох ариқ ёқасида кузатиб, кетмонни елкага ташлаб қишлоққа югурадиган одамлар ҳам топилади. Гўнг деб далага похол оборадиган, шўдгор қилдик, деб ер бетини тимдалаб кўп ўтказадиганлар ҳам бор. Қани айтинчи, шундай одамлар билан ҳисилни мўл, даромадни мумай қилиб бўладими? Йўқ. Орамиздан бундай ишқамасларни қувшиб керак. Токи, биринг касофати мингга урасин.

Тўғри, Сирдарёдаги «Ленинград», Комсомолдаги «Миразчўл» совхози азаматлари шўр ювиб, хаста ерни даволамоқчилар. Аммо ҳали ҳам бу ишга ҳўшқмай қарангиз.

Партия ва ҳукуматимиз гомонидан қўйилган чорвачилик махсус лозларни этиштиришни кескин қўрайтириш ваифасини муваффақиятлик қилишда чорва қишлоқини намуналик ўтказиш катта аҳамиятга эга.

Областининг кўпгина хўжаликларини чорва қишлоғига пахта тайёрлаш кўридилар: кўллаб ем хашак жамғарилиди, силос бостирилди ва бу ем хашаклар чорва қишлоқини жойларга яқин қилиб элтиб қўйилди.

Бирок, ҳамма ерда иш шундай деб бўлмайди. Баъзибир колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари ўтган йилги аччиқ сабоқлардан ҳали ҳам етарли ҳўса чиқариб олмаганлар. Бундай хўжаликларда далаг ем хашак тайёрлаш ва силос бостирини ниҳоятда қўнқарсиз аҳолида.

Калинин, Чиноз, Қуйи Чирчиқ ва Оҳангарон районларининг хўжаликлариди айниқса, бу соҳада ишлар талабга жавоб бермайди. Шунингдек, Янгийўл, Оржоникдзе районларида ҳам белгилан-

ган келаётган деҳқонлар бор. Сирдарё колхоз-совхоз ишлаб чиқариш бошқармасида шўр ювишга бағишланган буйруқлар кўлу-униг таъсирини йўқ, 70 миң 500 гектар ернинг шўри ювилишини керак эмиш. Лекин қилинган иш ҳали кўзга қўрингани йўқ. Эртанинги янги йил кирадиди, қўллар бошланадди. Кейинги иш тўйдан кейинги ноғара бўладику ахир!

Ҳаф ана шундай, миразчўллик пахтакор! Зинарақ туриб шўдгор қилиш керак. Полма-пол юриб, шўр ювиш керак. Белни маҳкам боғлаб, далага гўнг чиқариш керак. Миразчўллик пахтакор шўнча тушган доғни шў йўл билан ювишимиз, чўлни мўл-қўлчилик воқисига айлантиришимиз, партияимиз белгилаб берган улғувор режаларни муваффақият билан амалга оширишимиз.

Маҳмуд ИСМАТОВ, Янгийўл районидagi «Коммунизм» колхозининг раиси. Баҳром МИРЗАРАҲМЕДОВ, колхоз партия ташкилотининг секретари.

англандинки, бир қатор хўжаликларда чорвадорларнинг маданий-маиший ҳаёти тўғрисида етарли гамхўрлик қилинаётир.

Территориал-ишлаб чиқариш бошқармалари, район партия комитетлари, район ижроия комитетлари, колхоз-совхозларнинг раҳбарлари бу муҳим ишга етарли эътибор бермаётганликлари тугайлик ҳам чорва қишлоқини ўтказишда ана шундай жиддий аҳвол бўлиб бермоқда.

Кўп ҳолларда чорвадорларга конкрет раҳбарлик қилинаётир. Жойларда уларнинг эҳтиёжлари тўла қондирилмаётир. Партия ташкилотлари энг муҳим масала — чорвадор кадрларини ташлаш ва уларни жой-жойга қўйиш ҳамда қарбонялаш ишга етарли эътибор бермаётганликлари мўйсаб бўлди.

Кўп ҳолларда чорвадорларга конкрет раҳбарлик қилинаётир. Жойларда уларнинг эҳтиёжлари тўла қондирилмаётир. Партия ташкилотлари энг муҳим масала — чорвадор кадрларини ташлаш ва уларни жой-жойга қўйиш ҳамда қарбонялаш ишга етарли эътибор бермаётганликлари мўйсаб бўлди.

Оғзин молларини алоҳида гуруппаларга ажратиб, уларни семиртувчи фақат майдаланган дағал ва концентрат озуқалар билан боқилиши уноштириш керак. Бундай молларга ўз вақтида озуқа бериш ва зоотехника қондаларига гўлария қилган ҳолда парварини қилиш лозим.

Барча хўжаликларда чорвачилик биволларини ремонт қилиш ва иситиш юзасидан қилинадиган ишларни қучайтириш — муҳим ваифа. Бунда биринчи навбатда буюқхоналар ва чўчкахоналарнинг тез ремонт қилинишига эътибор берайлик. Чорвачилик фермаларида зооветеринария ишларини тўбдан яхшилаш, мол қаса тўякларини тўла тугатиш талаб қилинади.

Область автотрести чорва қишлоқини яйлосларга ем хашак ташлаш учун етарли миқдорда автомашина ажратилиш зарур.

Алоҳа ходимларининг ҳам зиммасига қатор ваифалар юкланади. Улар узоқ йайловлардаги чорвадорларга радио хизматини яхшилаш юзасидан техник ёрдам бериб турсинлар, қишлоқ жойларга газета-журнал ва почта корреспондентларини узулксиз етказиб бериб туриш ҳақида гамхўрлик қилинлар.

Медицина ходимлари медицина хизматини тобора яхшиласинлар. Биринчи навбатда, Нелес масивиди ва сўнгра бошқа яйловлардаги чорвадорлар учун иссиқ қийим ва аёқ қийимлари етказиб берилишини таъминлашда область матбубот комитетининг ходимлари зиммасига юкланадиган ваифа каттадир.

Ҳамма жойда чорва қишлоқининг бориши юзасидан кундалик контроллини қучайтириш! Самарқанд область Нурота чорвадорларининг ташаббусига қўшилиб, уларнинг тажрибасига амал қилиб, молларни қишдан соғлом ва семиз олиб чиқиш, махсусот этиштиришни қучайтириш учун социалистик мусобақани қучайтирилик!

ХАРАКАТДА БАРАКАТ

Пискент районидagi «Гулiston» колхозининг пахтакорлари бир неча йиллардан бери пешапарварликни қўлда бермай келаятирлар. Уларнинг бу йил эришгани ютуқлари ҳам киши диққатини ўзига жалб этади. Қишлоқ хўжалик артелининг аъзолари 740 гектар майдоннинг ҳар гектаридан ҳозиргача ўртача 26 центнердан «оқ олтин» кўтаришга мўйсаб бўлдилар. Бу ўтган йилдигандан 7 центнер кўшир.

Хўш, хўжаликда бир йил ичиди ҳосилдорлигини шунчалик оширишга қандай қилиб эришилди? Аввало шунин айтиш керакики, пахтакорман, деган ҳар бир деҳқон ўз қасбини жонидийдан севиди, унинг қадрига етди. Далаларда унинг мавсум давомида қайноқ меҳнат нашидаси ҳўкмонлик қилди. Гўза парварини мавсумида фидокорлик кўрсатиб меҳнат қилган деҳқонлар йиғинтерим мавсумида гайратларини яна ҳам ошириб юбордилар. Механик-ҳайдовчилардан Р. Алимамов, Э. Ҳамдамов, М. Холмуродов ўртоқларининг ҳар бири қудратли ағратлар билан 70—80 тоннадан «оқ олтин» териб олишга мўйсаб бўлди. Чевар теримчилардан М. Назирова, Р. Нурмагомедов, У. Худобоева, Р. Бўриева сингари ўртоқлар эса ҳозиргача эҳ қирмонига 10—11 тоннадан пахта гўнчига эришиллар.

Колхозда машина теримга зўр бериш билан бир қаторда пахта-ни қон-қорисиз ташлаш ҳам алоҳида эътибор билан қаралди. Натигада бу соҳада берилган плач 113 процент қилиб адо этилди. Бу, колхознинг 3 миң гўнлик маблағини тежаб қилишга имкон берди.

Партия ва ҳукуматимиз доимо диққатини Ватанга кўп-кўп «оқ олтин» етказиб бериш, пахта ҳосилдорлигини кескин даражада оширишга жалб етмоқдалар. — дейди колхоз раиси ўртоқ И. Хайдаров, — биз 1962 қишлоқ хўжалик йилини пахта ҳосилдорлигини 9 центнерга ошириш билан якунлашга астойдил деб боғлаганимиз. Ҳозирча бу рақам 7 центнерни ташкил этиб турибди. Далаларимизда ҳали ҳосил бор. Колхозчиларимиз қоразимлик пахтакорларининг жанговар қачирқиларига жавобан гўза туплариди бироқта ҳам қўсанки қолдирмаслик, ҳар гектар ердан яна 2 центнердан ҳосил териб олиш учун астойдил меҳнат қилаётганлар. Биз қўзлаган мақсадимизга албатта еришимиз. Қадрдонимиз Н. С. Хрушчевнинг партияимиз Марказий Комитети ноябрь Пленумида қилган доқдадида пахта ҳосилдорлигини ошириш масаласига алоҳида эътибор берилган. Биз ўз тажрибамиздан шу нарсани амин бўлдики, ҳар қандай ерда ҳам пахта ҳосилдорлигини кескин даражада ошириш мўкин экан. Бундан буюн Пленум кўрсатмалари бизнинг йўлимизни ериштиб турувчи ёрқин машғал хизматини ўтайди.

Х. САЛИМОВ, Чиноз районидagi К. Маркс номи колхоз раиси. М. АБДУЛЛАЕВ, колхоз партия ташкилотининг секретари.

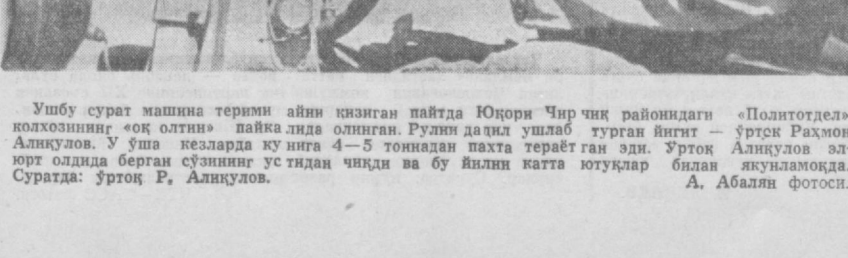
ЧОРВА ҚИШЛОВИ НАМУНАЛИК ЎТСИН СУТ, ГЎШТ, ЁҒ КЕРАК ДЕСАНГ...

Партия ва ҳукуматимиз гомонидан қўйилган чорвачилик махсус лозларни этиштиришни кескин қўрайтириш ваифасини муваффақиятлик қилишда чорва қишлоқини намуналик ўтказиш катта аҳамиятга эга.

Областининг кўпгина хўжаликларини чорва қишлоғига пахта тайёрлаш кўридилар: кўллаб ем хашак жамғарилиди, силос бостирилди ва бу ем хашаклар чорва қишлоқини жойларга яқин қилиб элтиб қўйилди.

Бирок, ҳамма ерда иш шундай деб бўлмайди. Баъзибир колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари ўтган йилги аччиқ сабоқлардан ҳали ҳам етарли ҳўса чиқариб олмаганлар. Бундай хўжаликларда далаг ем хашак тайёрлаш ва силос бостирини ниҳоятда қўнқарсиз аҳолида.

Калинин, Чиноз, Қуйи Чирчиқ ва Оҳангарон районларининг хўжаликлариди айниқса, бу соҳада ишлар талабга жавоб бермайди. Шунингдек, Янгийўл, Оржоникдзе районларида ҳам белгилан-

Ушбу сурат машина терими айни қизган пайтда Юқори Чирчиқ районидagi «Политотдел» колхозининг «оқ олтин» пайка лида олинган. Рулин дақил ушлаб турган йигит — ўртис Раҳмон Алиқулов. У ўша кезларда кунига 4—5 тоннадан пахта тераётган эди. Ўртоқ Алиқулов эл-юрт олдиди берган сўзининг утидан чиқди ва бу йиллик катта ютуқлар билан якунламоқда. Суратда: ўртоқ Р. Алиқулов. А. Абалян фотоси.

Ушба ПАХТА МАТЕРИАЛИ				
ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ҲАҚИДА МАЪЛУМ				
26 НОЯБРГАЧА				
(Планга ишбатан процент ҳисобиди)				
Ишлаб чиқариш бошқармалари	Бир кунда	Мавсум бо-шидан бери	Қон-қоросиз ташин	
Тошкент	0.04	107.22	145.07	
Янгийўл	0.08	98.32	118.62	
Янгийер	0.17	79.76	97.02	
Чирчиқ	0.11	77.69	96.97	
Сирдарё	0.12	63.04	86.49	
РАЙОНЛАР				
Қуйи Чирчиқ	0.06	120.64	129.13	
Оржоникдзе	0.04	102.33	141.40	
Юқори Чирчиқ		100.23	100.58	
Чиноз	0.04	100.14	130.35	
Ўрта Чирчиқ	0.15	89.42	108.93	
Янгийўл	0.13	89.05	112.44	
Янгийер	0.18	82.01	104.39	
Пискент	0.06	82.21	98.56	
Бенобод	0.16	76.33	89.19	
Бўна	0.12	75.70	104.85	
Сирдарё	0.10	70.54	100.52	
Оқдўғон	0.07	62.97	77.51	
Комсомол	0.14	61.82	81.69	
Гулiston	0.13	50.18	66.36	
Область бўйича	0.12	79.63	100.45	

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

„Арзимас камчиликлар эмиш“

Юқоридаги сарҳада билан таъзимининг 191 сонда танқидий мақола босилган эди. Унда Қуйи Чирчиқ районидagi айрим колхозларда меҳнаткашларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш яхши бўлга қилинганлиги кўрсатилган эди. Қуйида шу материалга олинган жавобни бераётимиз.

«Газета материални район партия комитетининг бюроси мажлисида муҳокама қилинди. Бюро мақолада Қасим номи, Киров номи, Энгельс номи колхоз раҳбарларининг бу муҳим ишга эътибор бермаётганликлари тўғрисида танқид қилинган деб топди. Киров номи колхоз раиси Михайличенко, Қасим номи колхоз раиси Жумабобоев, Энгельс номи колхоз раиси Сапаров ўртоқлар қаттиқ оғоҳайтирилди.

Қуйи Чирчиқ район партия комитетининг секретари С. ТОИРОВ.

БОСИЛМАГАН ХАБАРЛАР ИЗИДАН

„Ноҳақ жабранди“

Редакциямизга келган бир шикоятда қуйидагилар маълум қилинган эди:

11 август кечаси Қизил Шарқ маҳалла Комитети раисининг ўғли Жалол Султоновнинг безорилиги қўзиб қолади. У нима қилишини билмай кўчага чиқди. Ишдан қайтиб келаётган 102 мақтаб-нинг ўқувчиси Азим Пулатовнинг ёлғиз учратиди. Ж. Султоновнинг қалтаклари остида Пулатовнинг тана ва сўякларини оғир ши-кастлади.

Мазкур шикоят текшириб чора кўриш учун Октябрь район прокурорига юборилган эди. Прокурор ўртоқ Исҳоқовнинг редакциямизга маълум қилишича, шикоятда кўрсатилган фактлар тасдиқланган ва безори Ж. Султонов жиноий жавобгарликка тортилган, тергов материаллари судга оширилган.

ОЛТИН ТҮЙ

Пинглама қиз, Янглама түй сеники ер-эр Остонаси тилладан уй сеники ер-эр...

Лекин бую кўйлак кийдириб, паранжига ураб, «қўзон арава»да келтирилган 13 яшар қизалоқ — келинчақ тушётган уйнинг остонаси тилладан эмас эди. У паҳса деворли ласткам ва кўрмисизгина бир қулбага келин бўлиб тушди. Зеби холанинг қўлидаги «дўдун» қилиб зўрга чалинаётган чилдирманнинг говуши тинди. «ер-эр» ҳам тўхтади. Уйин-қулги, бозам ҳам бўлмади. Фақат беш-олти нафар кенса аё «кўша қаринларга» деб фотиза ўқишди, шу билан туй тарқалди...

Ана шу тўйнинг ўтганига ропша-росса ярим аср ўтди. 50 йил! Айтмоққа осон. Турмушда нималар бўлмади дейсиз. Умид билан бир естиққа бош кўйган кишин билан ҳаётнинг ачқинчи ҳам, чуқурини ҳам бирга баҳам кўриш, илк севиға содққ қолиб 50 йил бериғи ширин умр кечирш катта бахт эмасми!

Ха, бугун ана шу икки бахтиёр — ҳам кенса, ҳам наангирон кўёв-келиннинг иккинчи тўйи. Коммунизм буюсасида нишонланган 50 йиллик «олтин тўй»лар. Оқлада шод хурамлиқ. Талайгина меҳмонлар келишган.

Ҳамма йиғилиб бўлди. Кўёв-келинни изат билан тўрга ўтқазди. Маданият уйи директори Фотима она «олтин тўй»ни очди. Даврада қарсақ янгради. Чин табриқ, қўлов сўзларидан 70 ёшли кўёв Кенжа

Бу сурат Кенжа ота Авазнинг «олтин тўйи» подёнаси (чапдан иккинчи) ва Марҳамат она Кенжаева (чапдан учинчи)лар А. Абалли фотоси.

ота уялди шекилли, кўзини ердан олмайди, 63 ёшли келин — Марҳамат она эса тиззасида ўтирган неварасини эриқалайди. Унга сари ёшлар тегажоглиқ қилишди: — Гаплашиб ўтиришлар... — Почта, келин пошмани зериктириб қўйманг... Бунинг устига кимдир: — «Горький!» деб юборса бўлади... Яна кулги. — «Олтин тўй» даврасидаги-ларини ўз ҳолларига қўйиб, биз ўқувчиларга ана шу кўёв-келинни таништириб қўйилди. Марҳамат она 5 ёшида ота-

онадан етим қолди. Бировлар қўлида эди, бойлар даргоҳда хизмат қилди. Минглаб ўзбек аёллари қатори Улуғ Октябрь тоғида қайта туғилди. Эзгу орзу-ниятлари рўёбга чиқди. 1927 йилда паранжини бияри-чилар қаторида ўтга улоқтирди. Узини меҳнат қўйинга отди. Турмуш ўртоғи Кенжа ота Аваз ҳам оқ кўнгли, ҳақиқий меҳнатқашли тўғайли хотинининг барча истаklarини қўларини бачча истаklarини қўлатди. Эр-хотин ҳаёт билан ҳамнафас қадам ташлашди. Турмуш давомида 13 фарзанд кўришди.

Эр-хотин ўз бахтини ҳалол меҳнатдан топдилар. Кенжа ота узоқ йиллар заводда юк ташувчи бўлиб ишлади, курунчи-ларга ўз улушини қўшди. Ҳозир кенсалар пайтида ана шу меҳнат гаштини суряпти.

Марҳамат онанинг ҳаёт йўлига чуқурроқ назар ташласангиз ана шундай аёллар билан фахрланасиз, бу оддий меҳнатқаш ўзбек қизига ҳурматингиз ортади. У ўзбек хотин-қизлари орасидан чиққан кенса аёлларнинг биридир. Давлат корхона, муассасаларида, ташкилотларда улузқис ишлаш билан бирга жамаият ҳаётида ҳам фаол қатнашиб келди. Айниқса Марҳамат онанинг паранжани ташлаш вақтида кўрсатган кизматлари, хотин-қизлар ўртасида олиб борган сиёсий-ағитация ишлари тақдирга сазовордир.

Жамоатчи бўлиш, эл-юрт хизматини қилиш — бу энг олижаноб фазилат. Онанинг ана шу ҳислатлари учун ҳам маҳалланинг онахони қилиб сайланди. Маъна, 35 йилдирки, Марҳамат она Октябрь раёонини дағи Оқубобов маҳалла комитети раислиқ қилмоқда. Маҳалланинг тўйида ҳам азиседа ҳам бош-қош, меҳрибон, жонқучи.

Марҳамат онанинг хизматлари муносиб тақдирланди. У маҳаллий партия ва Совет ташкилотлари томонидан 10 дан орттиқ фахрий ёрдиқлар билан мукофотланди. Унга «Шавкатли меҳнати учун» медали берилган. Уни район Советига депутат қилиб сайлашди.

Эл-юрт хизматини садоқат билан ўталайсиз, ана қўй йиллар яшаган, «олтин тўй»нинг муборак бўлиси. Марҳамат она! Н. НАСИМОВ.

Эл-юрт хизматини садоқат билан ўталайсиз, ана қўй йиллар яшаган, «олтин тўй»нинг муборак бўлиси. Марҳамат она! Н. НАСИМОВ.

Спорт

ЧЕТ ЭЛ СТАДИОНЛАРИДА ТҮП УРАДИЛАР

Футбол бўйича СССРнинг навбатдаги чемпиони туғди. Бироқ мавсум ҳақи тасом бўлгани йўқ. Спорт мураши Шотландия ва Франция, Япония ва Индонезия, Эрон ва бошқа мамлакатлар майдонларига кўчди. Бу мамлакатларга бизнинг бир неча номандаларимиз жўнаб кетти.

Бернст мамлакатига Москва автозаводи спортчилари учта ўрашув ўтказиши учун борадилар. Совет футболчилари Шотландияда илгари ўйнаган адилар. 1945 йилда Москва динамочилари «Глазго.Рейнджерс» номандаси билан дуранг илган эди. Бу йил мосвалликлар, икелликлар, «Глазго.Рейнджерс» футболчиларининг уйинини кўришди. Аммо шотланд футболчилари билан танишув анча илгари бўлган. Биринчи жаҳон уруши бошлангандан овдин Россияга Эдинбургнинг «Селтик сервис» номандаси келган эди.

Кунчиқар мамлакатига Москва динамочилари борадилар. Совет ва япон футболчиларининг бир-бири билан танишуви 1960 йилда Совет Иттифоқига Япония тарма номандаси илганда ва Японияга эса Москва «Локомотив» номандаси борганда бошланганининг газетчиолар асослар кери.

Тошкентнинг «Пахтакор» команди си Индонезияга, Кишинев «Молдова» эса Вьетнамга жўнайдилар. Кунтаси тарподаларига биринчи бўлиб

қадрдон юртлардан жўнаб кетди. Улар Эронга кетишди. Денабр ойида ЦСКА номандаси Францияда 4 та ўйин ўтказиши кери. Икки марта кубокни қўлга киритган «Шахтер» Югославияда бўлди. Ленинграднинг «Зенит» номандаси Туркия бўйлаб сафарга тайёрланмоқда.

СССР олимпиада номандасининг Эвадор, Колумбия ва Бразилида Жанубий Америка клублари билан ўйинлиқ учрашувлари ўтказиши мўлжалланмоқда. Олимпиадачи р кандидатлари орасида 24 ўйинчи бўлиб, уларнинг ярми Киев динамочиларидир. Командага ана 7 та клубнинг — пойтахтнинг «Спартак», Москванинг «Динамо», ЦСКА, Ленинграднинг «Зенит», Ўзбекистоннинг «Пахтакор» команди ва Тошкентнинг «Пахтакор» команди футболчилари кирган. Булар дарвозабонлар — С. Котринадзе, В. Лисицин, В. Банников; ҳимоятчилар — В. Шчегольников, Г. Локофет, Е. Рибов, В. Турянчик, А. Шестернев, В. Данилов, А. Крутиков; ярим ҳимоятчилар — И. Сабо, Ш. Яманидзе, С. Завидонов, В. Қаҳҳоров, Ю. Войнов; ҳужумчилар — О. Вазилев, В. Сербянинов, В. Каневский, А. Биба, В. Лобановский, С. Невчин, Ю. Басалин, Ю. Севидов, Л. Бурчалкинлардир.

СССР футбол федерацияси президиумининг аъзоси, А. ПАРЕЛЬ.

УЧУЗ МИНГ ЮТУК

Тошкентдаги ёш томоабиллар театри биносига Ўзбекистон ССР 1962 йил туртинчи пул-буом лотереясининг тиражи икки кун давом этди. ЖАМИ 302800 БУОМ ВА ПУЛ ЮТУКЛАРИ ЭЪНАЛДИ. Бу ютуқлар орасида 2 та «Волга», 4 та «Москвич», 4 та «Запорожеч» машиналари, 4 пияннино, холодильниклар, тиккув машиналари, кўл соатлари, кир ювиш машиналари ва бошқа кўчгина қимматли буюмлар бор. (3-ТАГ).

ТЕЛЕВИЗОР

27 НОЯБРА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — Чимён болалар шифохонаси (болалар учун), 18.15 — Телевизион янгиликлар, 18.35 — Халқаро нунадила, 18.55 — Коммунизм меҳнат билан яратилди (сабат ҳодимлари учун), 19.15 — Уйқувчи-ёрдамчи ва дўст, (илмий-оммабои фильми), 19.25 — Таъба номли балиқ фильми.

Ўзбек тилида: 20.55 — Телевизион янгиликлар, 21.15 — Азия ва Африка сегонда журнали саҳифаларида, 21.35 — Пахта термини шугурлаш билан кўшиб олиб бораёйлик (кишолоқ хўжалиқ ҳодимлари учун эшиттириш ва концерт)

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 19.30 — Зайнаб ва Омон (Алишер Навоий номли театр-дан), тивафрус вақтида — Тошкент янгиликлари ва «Болгар туркира-малари», «Янгилик индорларини» (телевизион очерклари).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТР. ДА — 27/ХI да Зайнаб ва Омон, 28/ХI да Севилья сарторони. ХАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 27/ХI да Номус, 28/ХI да Мирзо ʻАуубек.

КИНО

Кўтон — «ВАТАН». НАВОИЙ номли (кундуз ва кечкурув). Шунча узоқ жудлик — «МИР» (кундуз ва кечкурув). «ВОСТОК» (кеч соат 6, 8 ва 10 да).

Севги кувилари — «ИСКРА», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛИГИ», «ВОСТОК». «СПУТНИК» (кундуз ва кечкурув).

Усаир қиссаси — «ВОСТОК» (эрталаб соат 10, кундуз 12, 2 ва 4 да).

Сихри гул — «ВАТАН» (эрталаб соат 10, 11-40, кундуз 1-20 ва кеч 8-50 минутда).

Ужа Насриддин саргузаштлари — НАВОИЙ номли (кундуз соат 3-20 ва кеч 6-50 минутда).

Гаврош — «ЎЗБЕКISTON» (эрталаб 10 да).

Яна учрашуча — «СПУТНИК» (эрталаб соат 10 да).

МУКИМИЯ НОМЛИ ТЕАТРДА

28.30 ноябрда Собир Абдулла асар

АЛЛОМИШ

3 парда 8 кўринишли музикали драма.

Т. Жамлоев ва Г. Собитов музикаси.

Саҳнага қўйиш режиссёр — Н. Дўстхўнаев, расом — Г. А. Визель, дирижёр — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Н. М. Гинзбург, балетмейстер — Р. Ваҳобов.

Бош ролларда: Ўзбекистон ССР халқ артистлари Лутфиҳон Саирисонова, Махмуджон Гафуров, Раъноҳам Хамроев, Соҳиб Хўжаев, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар Фароғат Раҳмонова, Абдугафур Абдурахмонов, Рауф Болтаев, Сурамаҳон Алиева ва театр солистарлари қатнашади.

Вилетлар сотилмоқда.

ДИССЕРТАЦИЯ ʻЎҚЛАЙДИЛАР

1962 йил 7 декабрь кундуз соат 2 да, В. И. Ленин номли Тошкент давлат университети ҳузуридаги педагогика фанлари юрасидан илмий даражаларни бериш бўйича бирлашган илмий совет мажлисида (Пушкин кўчаси, 17-уй, мажлислар зали) кўйидаги педагогика фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун

А. Асилбеков: «Мактаб ўқувчиларининг қунт билан ўқишни шакллантириш» деган темада.

И. Нурмаметов: «Қозоғистон ССРда ишловчи ёшлар мактабининг ишнинг методик жиҳатдан қайта қуриш масалалари» деган темада.

Диссертациялар билан университет кутубхонасида танишиш мумкин (Қуйбишев кўчаси, 10-уй).

БИЛДИРИШ

Шу йил 27 ноябр кеч соат 5-30 минутда Оқрув Офицерлар уйида 1962 йилги «Етти йиллик амалда» Москва бадий Кўчма фотоставкеси муҳоама қилинади.

Муҳоамага барча фото ҳаваскорлар таклиф этилади.

ЎЗБЕКISTON ЖУРНАЛИСТЛАР СОЮЗИ ПРАВЛЕНИЕСИ.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («Ташкентская правда») — орган Ташкентского обкома и горкома Коммунистической партии Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОHLAPИ: Редактор — 29004, редактор ўринбосари — 25885. Партия турмуши бўлими — 26232. Пропаганда ва совет қурилиши бўлими — 28761. Қишлоқ хўжалиқ ва маҳаллий ахборот бўлими — 29040. Адабиёт ва санъат, маданият сановат ва транспорт бўлимлари — 33786. Секретариат — 34808. Халқаро бўлими — 34048. Илгор таъбирларини пропаганда қилиш штетоси бўлими — 31936. Эъловлар бўлими — 28142. Коммутиатор — 26334, 33262, 30249, 30250, 30253.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистон Сурх» бирлашган нашриятининг босмахонаси

Нашр. Р. 1732

ЧТК — ТАСС фотоси.

XX аср робинзонлари

Яқинда газеталарда ўн икки полнезий денгизчиларнинг кутқарилиши ҳақидаги хабар пайдо бўлди. Уларнинг кемаси Тинч океанда қўшиб кетган эди. Кема ҳалокатига учраган бу кичкингина риф (сув ости қоя тошлари)да яшади. Уларда олиқ-овқат, сув йўқ эди. Бугун биз бу денгизлик афсонавий тарих ҳақида батафсил хикоя қиламиз.

1962 йил 4 июлда капитан Тевита Фифита командирлик қилган кичкина «Туанкаепау» куттери Тонг архипелаги орол короллиғи пойтахти — Нукуалофиинг гаванидан йўлга чиқди. Бу короллик Англия протекторати қўл остида эди. Кун иссиқ, ҳаммаёқ тинч. Муваффақиятли сузиш икониқатлари бор. «Туанкаепау» Окланда томон борарди. Уни бораётган жойи — Янги Зеландиянинг йирик шаҳридан 1250 денгиз миляси ажратиб турарди. Тевита Фифита ва узуниги бор-йўги 15 метр келадиган бу кема экинанининг ўн олти аъзоси бу йўлдан кўп юришган. Океанда юриб қатта бўлган пақана, лекин бақувват полнезийликлар жуда уст-денгизчилар эди.

Куттери Янги Зеландия қирғоқларига тахминан йигирма суткадан сўнг етиб келиш керак эди. У Окланда жолок ойнағи охирида ҳам, августнинг бошида ҳам келмади. Қидиришлардан натижа чиқмади. Сўнг денгиз рўйхатини китобида «Туанкаепау» номи қаршида қисқасига «Дарансиз йўқолди...» сўзлари ёзилиди.

«Туанкаепау» гавандан чиққач, учинчи кун штурм кўтарилиди. Полнезийликлар хавфини мардларча қарши олдилар. Одамлар соатлаб насос олдида кетмай суви трюмдан чиқаришди. Сақсиячи июлга ўтар кечаси бахтсизлик юз берди. Ҳо-ят кучли тўлқин куттери кўтариб рифларга улоқтириб ташлади. Бир неча секунд ичида ҳамма нарса барбод бўлди. Кейинги тўлқин кема қолдиқларини океанга юкиб кетди. Аммо ҳалок бўлаётган кемага тўлқин урилганга ўн етти денгизчи маржон оролчаларга сузиб бориб олиш учун уни ташлаб кетишга улгурган эдилар.

XX аср робинзонларининг биринчи тоғти бошланди. Бу тоғт кўнглили бўлмади. Куттердан кутқариб қолтишга улгурган нарсаларнинг ҳаммасини тўплашди. Бир неча кўтирган юн, лойдан ясалган тувак, резина шланга қолибди. Кема ҳалокатига учраган кишилар ҳалок бўлган кеманинг ускунасини кўргач, уларда умид учунлари порлаб кетди. Эҳтимол, у ерда олиқ-овқат запаслари етқандир? Лекин умид дарҳол пухта чиқди. Кема ускуналари бун эди. Бу — алаҳқон ҳалокатга учраган яшн траулерин экан. Шунга қарамай тў. шилма сира кутлимадан бахт бўлди.

Экилаб аъзоларидан бирида бир неча гурут бор экан. Капитан Фифита уларни ҳў бўлиб кетган кунтичасидан олиб, қўчқарча куниси деб қарот қилиб тўриб қўйди. Кейин матрослар билан кеманинг тахта қопламасини буза бошладилар. Ҳеч қандай асоби йўқ эди. Михланга тахталар осонликча кўчмас эди. Уларнинг иккинчи тиш билан суғуришди. Ниҳоят тулхач учун етарли миқдорда ёғилни таёйиланди. Ҳўжолдан тираётган қўллари билан капитан кўриб қолган гурути кутчасига чақиб кўрди. Гурут ёнимди... Иккинчиси ҳам ёнимди. Учинчи, тўртинчи, бешинчиси ҳам. Сўнги, олтинчи гурут қўйиб қолди. Ҳў ёғини учун олқини умид, оролга яқинлашадиган кемага тўнла бериб бериш учун сўнги ишоқи сузди эди. Бу гурут ёғини!

Тулхач алантаси одамларга дадиллик бағишлади. Улар энди ўз ахволларига илгаридеги умидсизлик билан қарашмасди. Дом-дарансиз йўқолган куттери ахир қидиришда-ку! Қўй билан бир ойга чидаш керак. Келин-уяри, албатта, фалокатдан вақтлорқ кутқаришди. Океанинг бу жойи, дан кемалар тез-тез ўтиб туради, самолётлар ҳам учиб ўтади.

Самолётлар? Кутилиш учун бу янги умид эди. Самолётларга белги кўрсатиш керак. Траулердан оқ буюқ қолдини бўлган банча чиқиб қолди. Ана шу буюқдан улар ҳалок бўлган кема бортига «SOS», «SOS» харфларини ёзиб қўйишди. Лекин бу иш ҳам осонликча бўлмади. Буюқ кўриб қолган. Ҳўт-ка йўқ эди. Бир кун ўтариб арағ битта харфин ёзиш мумкин бўлди. Ишнинг ҳаммаси уч кун вақт олди.

Тулхач энди доим ёниб турарди. Капитан Фифита вахта тулаиб чиқди. Бир кичи оловни ёндириб турса, иккинчи одам траулернинг раборкасидан ишлар, учинчиси дам оларди. Капитан Фифита шуни жуда ахши тушинардики, «Туанкаепау» экинлаги бошига тушган бу ахволда ишламай туриш энг хавфли нарса эди. Траулернинг трюмиде катта бак ва челақ бор эди. Тувак ва йирик молнасналар чиганга билан бу идишларга кўп сув тўплаб бўлади. Ҳамма умид ёғирда эди. Ким биларди, океанининг бу бир парча ерида ёғин ёғиб турармики!

Тевита Фифита ичидан суви денгиз сувидан тослаб олиш мумкинлигини биларди. Шундай қил-самкиндир? Резина шланга ҳам бор-ку. Бор-йўқ ас-боблар билан тортиқ кўйи ясаш учун икки кун керак бўлади. Ниҳоят қисқадан челаққа тосаланган сувнинг дастлабги тўйинлари тушди. Оқват насаласи бундан ҳам чатоқ эди. Қўтирган номларни қанчалик озодан ейишмасини ўн кунга арағ етди. Қраб ва баландларини тутиб кўр-моқчи бўлишди. Михлардан илгак қилиб, уларни кийим лактақларини тўнлаган арқонларга бой-лашди — қармоқ ҳосил бўлди. Лекин баландлар зағлганга темирчи ютичини сира истамасди. Шундан кейин баланин кўл билан тутишди.

Бир ой ўтди. Шу вақт ичида битта ҳам кема

оқилаётган эди. Бировлар қўлида эди, бойлар даргоҳда хизмат қилди. Минглаб ўзбек аёллари қатори Улуғ Октябрь тоғида қайта туғилди. Эзгу орзу-ниятлари рўёбга чиқди. 1927 йилда паранжини бияри-чилар қаторида ўтга улоқтирди. Узини меҳнат қўйинга отди. Турмуш ўртоғи Кенжа ота Аваз ҳам оқ кўнгли, ҳақиқий меҳнатқашли тўғайли хотинининг барча истаklarини қўларини бачча истаklarини қўлатди. Эр-хотин ҳаёт билан ҳамнафас қадам ташлашди. Турмуш давомида 13 фарзанд кўришди.

риф яқинида қўринмади. Биронта самолёт улар-нинг устидан учиб ўтмади. «Бизни энди қидира-бошлашди», — дерди денгизчилар, — энди оста оқилаётгандир. Кунлар кетидан кунлар ўтарди. Ориқ, тиёнасиз кўриган кишилар уфдиқ умид қўзи билан боқишарди. Уфдиқ эса аввалгидек ҳеч қўи қўринмасди. Инглиз мустамлакачи ҳужмдорлар-нинг бу ўн етти «маҳаллий» одамлар билан иши бўлармики? Пўй!

Бир кун эрталаб Фатаг Эсафси ўлди. У мар-жон тош устида бошини қўлига тушириб, жим ўтирарди. У ҳаммасининг ичиде энг заиф эди. Шунинг учун капитан Фифита Фатагга бир парча балик ҳеч кимда топилмасиники, деб сўради. Балик бўлаги топилди. Бироқ йилданг шеринг бағи-ни Фатагга узатган эди ҳамки, унинг ўлганлигини кўрди. Яна икки киши — Сиоуз Сикемети ва Сио-уз Йосе ҳам ўлди. Улганларнинг латгага ўраб, улар-га «SOS» харфларини ёзиб денгизга ташлашди. Эҳтимол, ўлганлар тирик қолганларни кутқари-шар?

Денгизчилар маржон рифида қолиб кетганига икки ой ҳам бўлаётди, ҳеч қандай ердан йўқ. Шун-да траулер қолдиқларидан қайиқ ясаб шимлоққа қараб сузиш ҳақида қатъий фикр пайдо бўлди. Йқин аҳоли яшайдиган оролларгача энг камида уч юз миля бор. Бошқа илож йўқ эди.

7 сентябрь кун келди. Икки ой олдин улар биринчи марта бу рифга қадам қўйишган бўлса, энди уни ташлаб кетмоқчи эдилар. Катта қийинчи-ликлар билан ясалган қайиққа ҳамма чиқиб бўл-масди. У фақат уч кишини кўтара оларди. «Капи-тан Фифита албатта қайиққа сузиши керак» — бу ҳамманнинг яқиди фикри эди. Бошқаларга чек ташланди. Чек кема дурадгори Тевита Уасале ва капитаннинг кичик ўғли Сакетига тушди.

Ҳалок бўлган япон траулерига компас сақлашиб қолган эди. Шу компас ва капитаннинг хотираси бўйича бир парча тахтага тириаб чизилган карта — денгизга сузувчиларининг бор-йўқ навигация асбоби-нинг шу бўлди. 7 сентябрь куннинг ярмида уч по-линезийлик рифда қолган ўзининг ўн бир ўртоғини кутқариш учун хавфин йўлга олгандилар. Улар ўзлари билан фақат бир қўза сув, бир неча қор-рилган денгиз жинворларини олишди. Бахтсизликча шерик бўлган дўстларининг уларга бера олган нарс-аси шулар ва латта-пўталардан арағ қилинган елкак бўлди.

Бу мислсиз сузиш бир ойдан орттиқ давом этди. «Озип-овқат запаслари» тезда тугади. Уч баҳорид-плантон билан, баъзан қайиққа ишоплаб урилиб қоладиган учар баланд билан оқиқатланишарди. Капитан Фифита баланич қўш тутиб олганин кун-ини энг қувонлиб кун деб эслайдди. Ахир баланич қўш бутун бошлик икки кунга етди-да...

14 октябр, дам олиш кунини, денгизчилар уфиде ерни кўришди. Шундаги бу одамларнинг қувончи-ни тасавуру энг кўнгли! Улар ўзлари учининга севишимшадди. Улар рифда қолган ва буларга ўла-рининг ҳаётини кутқаришга ишонч билдирган одам-ларни йиллашарди. Кетга яқин ер аича яқин бўлиб қолди.

Бахтсизлик ҳамма вақт кутилмаганда бўлади. Оролгача бор-йўғи икки миля қолган эди, қайиққа улкан сув пўртанаси еғилди. Уччала денгизчи сув-га тушиб кетди. Улар қирғоққача сузиб боришга қарор қилишди. Вақувват одамлар учун бу эҳти-мол, қийин эмасдир. Лекин уч ойллик очлиқни бо-шидан кечирган одамга...

Уларни оролдан бир неча юз метр ажратиб тур-ганда Сакети ўзини ёмон ҳис қила бошлаган эди. Капитан уни қўлига олди. Дурадгор Тевита Уаса-ле орқасига қайтди. Бироқ капитан унга олдинга сузишда давом этишга буйруқ берди. «Орамиздан ҳеч бўлмаса биттамиз қирғоққа етишимиз керак», — деди у. — Бизни куттишяпти. Шундан сўнг ду-радгор сузишда давом этди.

Сакети ҳушидан кетди. Сув юзиде туриш бор-ган сари қийинлашарди. Шунда ёш йигит отасига «Мени қўйвер. Аш ҳолда икчамлаш ҳалок бўла-ми» деди.

Сўнги кучларини тўплаб капитан ўғлининг оғирлашиб бораётган гавдасини тутиб туришга уринди. Шунда Сакети ана деди: «Рифда қолган-лар ҳақида ўйлаб кўр. Агар Уасале оролгача бо-ролмаса янма бўлади».

Капитан нима қилиши мумкин эди? У бир дақи-қа ўтгач орқасига қараган эди, сеvimли ўғлини бошқа кўрмасди... Қолган воқеани икки оғиз сўз билан айтиш мум-кин. Қирғоққа чиққан икки денгизчи йўлда давом эттиришди. Улар йўлда бир одамни учратиб ундан ўзларининг Фиджи архипелагининг оролларидан бирида эканликларини билдишди. Капитан Фифита ўз сўзларининг ҳақиқига ҳоқимларини арағ ишор-тирди. Разведкага аборилган самолёт Минер рифи-да чиндан ҳам одамлар борлигини тасдиқлади. 16 октябр эрталаб учар қайиқ риф яқинида сувга қўнди. Ундан пўфландиган катта қайиқ тушириш-ди. Қир